

SIGNALLINAN

NR 28 SVENSK DYKERIHISTORISK FÖRENING

December 2011

Pris 40 kr

Innehållsförteckning:

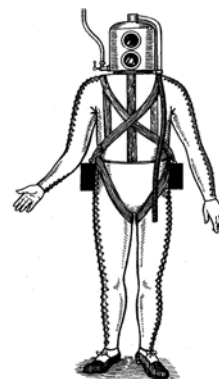
Dykarledaren senhösten 2011
Möjlighet att köpa en pikétröja med SDHF logga
Galärvarvsprojektet
Ny bok "Hjelmdykking"
Marinens attackdykare
Episod från en uppvisning på Vasavarvet

Hans "Hack-Hack" Forsman berättar
Brev till SDHF om kalender med hjälmar
Om Bill Hamilton och Cris Lambertsen bortgång
Särtryck från finska dykerhistoriska sällskapet
Särtryck från Norsk Dykehistorisk nyhetsbrev

Omslagsbild: Hans "Hack-Hack" Forsman, som vpl en av flottans attackdykare, har en tatuering på vänster axel. Läs mer inne i tidningen.

Styrelsen

Lars Gustafsson, ordförande	0705 950536
Steven Eriksson, vice ordförande	0703 743951
Åke Johansson, klubbmästare och kassör	08 133570
Hans Bohlin, sekreterare	0736 148410
Hans Örnhagen, ledamot	0732 503935
Robert Hjalte, ledamot	0708 109097
Jaan Joandi, styrelsesuppleant	0733 653517

Hedersmedlemmar

Bertil Jung	1997
Bo Cassel,	1998 † 2004
Anders Muren,	1999 † 2001
Ingvar Elvström,	2000 † 2000
Bengt Börjesson,	2001
Claes Lindemark,	2005
Ove Dahlstedt	2006
Dennis Österlund	2008 † 2007

Sponsormedlemmar:

Guld:

Curt Nyberg AB
Aleris Flyg- och dykmedicin
Interspiro, Lidingö
Poseidon, Göteborg

Silver

DAN Berg
CBM produkter
GDA / H T T, Göteborg
HydroCosmos
Sjöhistoriska museet, Stockholm
Svenska Sportdykarförbundet
Räddningstjänsten i storgöteborg
Svensk Brand och Dykteknik
Svensk Sjöentreprenad i Malmö

SVENSK DYKERIHISTORISK FÖRENING, SDHF

Medlemsavgift 2010, 250 kr insättes på pg 4400251-7

Kontaktadress: c/o Lars Gustafsson, Ejdervägen 31, 141 72 Segeltorp

Organisationsnummer: 802422-8457

Redaktör och ansvarig utgivare för Signallinan och www.sdhf.se

Hans Örnhagen, Havrestigen 15, 137 55 Tungelsta

Glöm inte att anmäla Din e-postadress till info@sdhf.se

Håll uppsikt på hemsidan www.sdhf.se

Dykarledaren senhösten 2011.

Hösten har varit onormalt varm och utan stormar fram till advent, vilket gagnat alla som arbetar ute. Själv sitter jag nu inomhus för att komma igång med arbetet som innebär en ny Signallina som förhoppningsvis skall ligga i era brevlådor innan julhelgen. När det gäller Dyktankhuset så har inte så mycket hänt under hösten. LM-dyk firade jubileum i lokalerna, vilket enligt deltagarna var mycket lyckat.

I övrigt kan jag berätta att vi under sommaren haft 1710 besökare inklusive de specialvisningar vi gjort för dykarklubbar och liknande.

Rapporten om Galärvarvet har kommit och den innehåller inte så mycket nytt och inget dramatiskt avseende Dyktankhuset. Läs själva de utdrag ur texten som finns i detta nummer. Hela rapporten med bilagor finns att läsa på Dyktankhuset.

I förra numret fanns en artikel baserad på material från en f.d. attackdykare . Detta material har triggat till ytterligare grävande i attackdykarnas fotoalbum och till detta nummer har vi nu fått både text och foto från Per Åke Karlsson, Hans Forsman och Per Henrik Engfeldt. Hans ”Hack-Hack” Forsman har dessutom ”lånat oss sin axel” till omslaget. Tack för dessa bidrag. Det är ju genom bidrag som tidningen skapas. Jag hoppas att även andra, dvs tungdykare, sportdykare, röjdykare och djupdykare (klockdykare, mätnadsdykare) hör av sig.

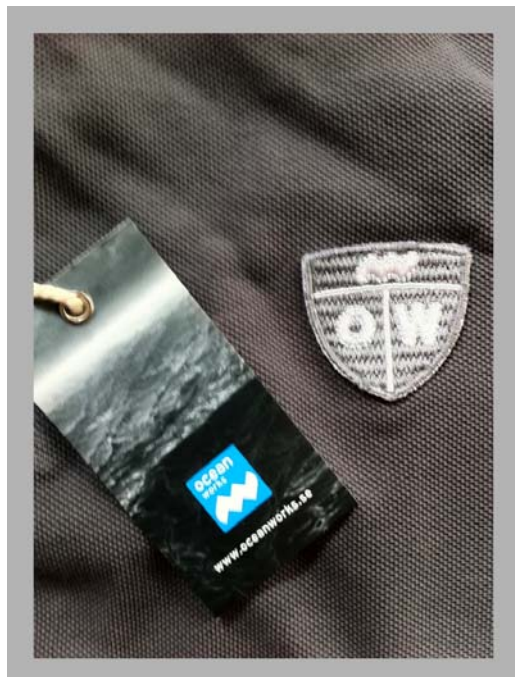
På grund av tillbyggnad har den förrådscontainer vi hyr blivit förflyttad och platsen är uppsagd till tidig vår 2012. Vi har möjlighet att köpa containern och det är styrelsens plan men vi saknar idag en bra yta att ställa den på. Om någon har en 20 – 30 kvadratmeter i närheten av Stockholm, där vi till ett hyfsat pris kan ställa containern så var snälla och hör av er. Alla tips emottages tacksamt.

God Jul och Gott 2012
Önskar SDHF genom
Hans Örnbaden

#

Möjlighet att köpa pikétröja av hög kvalitet.

Nu kan vi erbjuda piker av märket Ocean works med Fahnehjelmns original patent-ritningsskiss på ryggen. Som medlem betalar du 250:- ink frakt per st. Medlemmar som kan hämta tröjan på Dyktankhuset i Stockholm betalar 200:- Beloppet betalas till Svensk dykerihistorisk förening, PG 4400251-7 Glöm ej storlek, antal samt din adress.

Om du inte redan är medlem betalar du 250:- för ett års medlemskap och får då tidningen "Signallinan" och inbjudningar till event.

#

DKN BERG

Härnedan följer ett utdrag ur rapporten Galärvarvsprojektet. Den kompletta rapporten med bilagor finns att läsa på Dyktankhuset.

STATENS MARITIMA MUSEER

Marinmuseum Sjöhistoriska museet Vasamuseet

Statens maritima museer

Maria Ljunggren, projektledare

GALÄRVARVSPROJEKTET

Datum 2011-09-18

Version Slutgiltig

Dnr

Galärvarvsprojektet

Planer och strategier för utveckling

"År 2015 är SMM en drivande kraft i utvecklingen av levande maritima kulturcentra dessa finns i storstad och världsarv såväl som andra maritima miljöer och fungerar som mötesplatser för människor från hela världen. Nutid, dåtid och framtid möts i en dynamisk verksamhet under och ovan vatten. Det vattennära läget ger levande verksamheter där engagerande utställningar hamnmiljöer och hantverksbyar är nära integrerade med till exempelvis restauranger, caféer och butiker. De många sjösatta fartygen och andra mindre båtar besöks och används av en stor mängd människor, liksom de museisamlingar som är hjärtat i varje kulturcentrum."

Citat ur Statens maritima museers beskrivning av verksamhetsvisionen

Galärvarvsprojektet

Projektuppdraget

Projektets uppdrag var att skapa en långsiktig plan och strategier för utveckling av Sjöhistoriska museets verksamhet på Galärvarvet. Där ingår idag Båthall 2, Dyktankhuset, *Sankt Erik*, *Finngrundet* samt Museipiren och dess gästande fartyg.

Galärvarvsprojektet är ett prioriterat utvecklingsarbete som är beställt av ledningen för Statens maritima museer, SMM, där Sjöhistoriska museet ingår tillsammans med Vasamuseet och Marinmuseum.

Bakgrund

Galärvarvsområdets historia

På 1720-talet började området på södra Djurgården användas som uppläggningsplats för skärgårdsflottans galärer. Från 1800-talet expanderade Stockholms örlogsvarvs verksamhet på platsen. Efter krigsslutet 1945 sysselsatte varvet nästan 2000 män och kvinnor och var en av de största arbetsgivarna i Stockholm.

Området var militärt och stängt för allmänheten. Innanför murarna byggdes torpedbåtar och minutläggare, här byggdes Sveriges första ubåt, och här inleddes det svenska militärflygets historia. Verksamheten avvecklades under 1960-talet för att läggas ned och flyttas 1969. Nästan alla byggnader och anläggningar revs och det länge så hemliga varvet blev till allmän park. Kvar finns i dag Minsveparhallen (som blivit Junibacken), galärskjulen 16 och 17, båthallarna 1 och 2, Dyktankhuset samt varvets mäss. Kvar finns också högvakten, som idag har blivit toalett, samt vaktbostaden.

Dyktankhuset

Tillgänglighet

Skyltning:

- Informativ
- Inbjudande som bygger upp nyfikenhet
- Tydlighet kring öppethållande

Entré:

- Tydlig lättåtkomlig väg in.
- Tydlig skyltning.
- Stenläggning utanför för att öka tillgängligheten.

Driftsöversyn:

- Elsystemöversyn
- Brandöversyn
- Öka fysisk tillgänglighet

Utställningar

Alternativa sätt att visa dykerihistoriska föremål eftersom Dyktankhusets lokaler är begränsade.

- Visa föremål via skärm – webb, film etc.
- SMM:s föremål
- Svensk Dykerihistorisk förenings föremål

Dyktankhusets utställning:

- Dyktankhusets historia
- Ubåtsräddning
- Navalmedicinsk forskning
- Filmvisning inne i tanken. Projicera vattnet, gestalta funktionen.
- Filmvisning på små skärmar med gamla filmer – moderna filmer.
- Ta fram det antikvariskt korrekta utseendet, få bort det som inte stödjer berättelsen om Dyktankhusets funktion.
- Få men spännande och relevanta föremål.
- Utställning om tungdykeri i annexet ”pannhuset”. Föremål som man får röra vid, barnvänligt och hands on. Inte ha montrar utan möjliggöra att få känna, prova tyngder, hjälmar osv.

Evenemang och samarbeten

Utgångspunkt för det ”historiska” Galärvarvet:

- Möjlighet att berätta om Örlogsvarvet på Galärvarvets verksamhet.
- Autenticitet, Dyktankhuset är den enda byggnaden som är kvar i originalskick från Galärvarvet.

Evenemang Dyktankhuset:

- Stödföreningar arrangerar evenemangsdagar kring dykning
- Tema dagar
- Visa tungdykeri
- Bjuda in dykklubbar och göra huset känt för fler.
- Dykerihistoriska familjeaktiviteter
- Evenemang och föredrag i SDHF:s regi

Arbetsgruppens förslag på långsiktig målsättning

ÅR 1

Tillgänglighetsplan för Museifartygen och piren

- Landgångar och ramper som ökar tillgängligheten.
- Tillgänglighet till faciliteter.
- Ökad insyn för dem som inte kan använda lejdarna ner i fartygen.
- Attraktiv pir med ren, öppen och inbjudande entré.
- Skyltning av gästande fartyg.

Total tillgänglighet

Utställning i Båthall 2

- Utställning med fritidsbåten och människan i centrum.
- Lyfta den unika samlingen.
- Fokus på båtarna och föremålen.
- Möjlighet att söka i SMM:s samlingar.
- Målgrupp: ”flanörerna”

Ett levande maritimt kulturarv

ÅR 2

Dyktankhuset

- Utställning i Dyktankhuset.
- Återställande av lokalen.
- Förslag på teman i fokus: Husets historia, ubåtsräddning, navalmedicinsk forskning.

Ett levande maritimt kulturarv

Museifartygens utställningar

- Gestaltning av fler hytter. Lyfta fram ångmaskinen på Sankt Erik.
- Lyfta fram fyrväsendet på Finngrundet. Samarbeten med föreningar

Ett levande maritimt kulturarv

ÅR 3

Båthall 2: Evenemang och aktiviteter

- Fritidsbåtsrenovering inför publik.
- Aktiviteter kopplade till teman, fritidsbåtsregatta.
- Fråga båtдокtorn.

Ett levande maritimt kulturarv

Sankt Eriks ångmaskiner

- Köra maskinen vid kaj.
- Sponsor och en aktiv stödförening.

Ett levande maritimt kulturarv

Sankt Erik som bas för verksamheten

- Möta flörernas behov med attraktivt kafé och faciliteter.
- Ta emot bokningar, hyra ut lokaler till konferenser.
- Sankt Erik som ämnesmässig utgångspunkt för Galärvarvet.
- Målgrupp: "flanörerna"

Värdskap i världsklass

Pedagogiska skolprogram

- I samarbete med Stockholms Sjögård.
- Tydlig koppling till läroplanen. Fokus på NO-ämnena.
- Kreativ miljö för naturvetenskapliga ämnen.

Pedagogik i världsklass / Barn- och ungdomsstrategin

Båthall 2: Evenemang och samarbeten med båtklubbar

- Möjlighet till föredrag och träffar i Båthall 2.
- Klubbträffar och evenemang i Wasahamnen.
- Tydligt samarbete med Wasahamnen som ger möjligheter för
- historiska fartyg och båtar att lägga till.

Ett levande maritimt kulturarv

Audioguide Galärvarvet

- Välproducerade och gestaltande guidningar för hela området.
- Använda historiskt material och inspelningar ur samlingarna.

Total tillgänglighet

#

Håll uppsikt på hemsidan www.sdhf.se

Och glöm inte att betala medlemsavgiften 250:-
till pg 4400251-7.

Om du använder pg-blankett kan du meddela adressändring
(Glöm inte att ändra även e-post och telefon).

#

Önskas köpa för föreningens räkning:

Tungdykarhjälm typ Karlskrona med bröstplåt. Gärna komplett med andra tillbehör.
Kontakta Signallinans redaktör

#

#

Ny bok fra Kolofon Forlag

September 2011

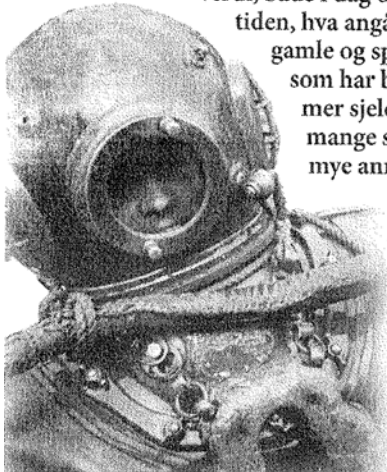
HJELMDYK KING

En karriere på godt og vondt

"Hjelmdykking. En karriere på godt og vondt" er en bok som tar for seg alle sider ved hjelmdykking. Boken beskriver blant annet yrkesdykkerens farer, skader, livstruende hendelser, bragder, berging av skipsvrak, kommersiell arbeidsdykking, dykkerfysikk og -medisin, med mer.

Forfatteren, som er oppvokst med hjelmdykking, har beskrevet yrkesdykkingen i full bredde, slik den foregikk helt fra hans fars tid, og frem til forfatterens egen tid som yrkesdykker.

Mye av innholdet i boken har historisk verdi, både i dag og for fremtiden, hva angår dette gamle og spesielle yrket som har blitt mer og

mer sjeldent. Bokens innhold omfatter mange spennende historier fra virkeligheten, men også mye annet stoff som vil være interessant for den vanlige leser så vel som for amatørdykkeren og den profesjonelle yrkesdykker. Boken "Hjelmdykking" er tilrettelagt på en forståelig måte som gir leseren, med eller uten kjennskap til dykking, både spenning og innlevelse i alt hva dette gamle yrket har innebåret på godt og vondt gjennom årene.

Forfatteren tar også opp sin årelange kamp mot NAV, og striden som utspiller seg mellom "velferdsetaten" og ham selv, og de skader han ble påført i tiden som yrkesdykker.

Bestill på www.kolofon.com eller hos din bokhandler

Les mer på www.kolofon.com

Knut-Erik Haugen

HJELMDYK KING – En karriere på godt og vondt

ISBN 978-82-300-0806-5

Innbundet, 267 sider

Kr. 450,-.

Kolofon Forlag

Nedre Slottsgt. 5, 0157 Oslo

Faks: 22 82 51 01 - Tlf: 22 82 51 00

Epost: post@kolofon.com

#

Marinens Attackdykare (A-Dyk) 1977-78

Av Per-Åke Karlsson, "Dykare 3A Karlsson"

Det var dags för att genomgå grundutbildning samt uttagning till A-dyk. Vi ingick i ett s.k Submarinkompani (Sparre i Karlskrona) tillsammans med övriga värnpliktiga som skulle in i sjötjänst. Av dessa så var vi cirka 80 st. förväntansfulla optimister preliminärt uttagna som ville försöka att bli en av 15 st. värnpliktiga att genomgå ett års utbildning i dykning med luft, syrgas, navigering, sprängtjänst, upplärning med flera olika vapen (K-pist, AK4, GRG, KSP, Pansarskott, Pistol) och mycket fysisk träning. Vad vi inte visste då var att vi skulle bli den sista gruppen värnpliktiga som genomgick denna utbildning. På grund av besparingar i Försvaret drogs utbildningen in.

Det var en exklusiv utbildning med tanke på att det stora antal som antogs och de få som klarade av att genomföra utbildningen till godkända Attackdykare. Vi var 12 st. värnpliktiga och 3 st. stambefäl som blev godkända av totalt 80 antagna till utbildningen.

I vår utbildningsgrupp ingick 5st. stambefäl (Valkonen, Fernström, Brännström och Carlsson samt en från KA, som jag inte har namnet på). De deltog i nästan alla våra aktiviteter. Det var vissa nattövningar som de inte behövde delta i. De jobbade inom U-båt, Belos och KA.

Uttagningen i Karlskrona bestod i olika dykaktiviteter i bassäng och utomhus, fysiska tester, teoretiska prov samt en grundlig läkarundersökning av Claes Lindemark (som 31 år senare kom att bli min Svärfar).

A-dykskolan på Märsgarn.

Tre månader senare var det dags att bli förflyttade upp till den ö som skulle vara vår hemmabas resten av utbildningen. Ön heter Märsgarn och ligger utanför Berga Örlogsskolor i Hårsfjärden. Vi tillhörde 1:a Ubåtsflottiljen. Det skulle komma att bli mycket dykning med luft, syrgas, terränglöpning och paddling i Klepper Aerius II kajaker framöver... en fantastisk havskajak att paddla i grov sjö med. Den hade använts till olika expeditioner tidigare bl.a långpaddling över

Atlanten. (Jag skaffade en egen Klepper efter lumpen som jag använde i 9 år).

Skrovet bestod av en gummi impregnerad väv med två uppblåsbara "flytkuddar" längs med övre delen. För och akterdel byggdes ihop med spant och underdel var för sig som sedan stoppades in i "skrovet", rodret sköttes av den som satt längst bak i kajaken, ett kapell spändes över sittbrunnarna och vi satt på antingen ryggsäckar eller egentillverkade sittdynor av frigolit. Kajakerna förvarade vi i "kanot skjulet" och ibland packade vi ner dessa i de bärbara väskorna som hörde till.

Uppstigning 06.00 på morgonen med 1 timmes fysträning, sedan frukost. Terränglöpning eller gymnastiska övningar beroende på vad vi gjort dagen före, när vi hade kommit hem efter nattövningar blev det ingen löpning endast gymnastik. Ordinarie tjänstgöringstid/dag var från 06.00-21.00 men ofta längre. Torsdag morgon behövde vi inte stiga upp 06.00 en sorts sov morgon fram till 07.00 och onsdag kväll hade vi inte kvällstjänst, men ibland kunde det bli förändringar även på det.

En episod som jag speciellt kommer ihåg var när vi kollade vårt schema och vi skulle ha ”sprängtjänst” på torsdagen, något som oftast betydde lugn fysisk aktivitet. Så vi bestämde oss för att ta pendeltåget in till stan på onsdag kväll, kul hade vi och sent blev det. Något vi inte hade räknat med var att våra befäl också hade uppmärksammat att vi tog en ”festkväll”. Så på uppställningen dagen efter fick vi beskedet att det var schemaändring... Vi skulle, som befälet sa, ha övning i att ”angöra en kust”. Efter att ha packat kajakerna ombord på dyk båten fick vi sätta oss nere i kajutan för att ha dykteori. Vi hade ingen aning om vad detta skulle bli. Inte speciellt fräscha var vi efter gårdagen och att sitta nere i kajutans värme samtidigt som det gungade kunde få vem som helst att ”inventera”. Men i alla fall så släppte de av oss utanför Utö och sedan var det bara att ta sig hem. Faktiskt kändes det som en lättnad att få komma upp i friska luften igen och sätta sig i kajaken. Det här skrattades det gott åt när vi muckade och befälen berättade sin version av varför det blev som det blev.

Vi hade hårda, men rättvisa befäl. Det förekom inte någon ”kadaver disciplin” det behövdes inte, vi var tillräckligt motiverade för våra uppgifter ändå, men givetvis fanns det tillfällen med ”bestraffningar” i form av fysiska aktiviteter om vi inte hade skött vår del. Vi hade alla stor respekt för våra befäl både på grund av att dessa oftast själva var med under träningar och för deras stora kunnande.

Det fanns också alltid en dykläkare till hands, dessa var läkare som gjorde sin ”repmånad” så det blev en ny varje månad. Vi hade en hel del dykteori tillsammans med dessa och våra befäl. I vår utbildning ingick också en månads vinterutbildning i Boden (januari), vi bodde i ”Älvlägret” tillsammans med Armens Fallskårsmjögår skola FJS. Där blev det till att åka skidor på ”vitablixten”, dra pulkor och spåra i -18 grader. Det var väl inte riktigt det som vi längtade till... men i februari var vi tillbaka igen till vår ”egen” ö, Märsgarn. Under vintern blev det en kombination av träning inomhus (Torvalla badet i Handen och träningshallen på Berga) och utomhus, löpning, skidåkning, marscher, teori, sprängtjänst, skjutövningar m.m. Så fort det blev läge (isfritt) så startade dykningarna och paddlingen igen, något som vi alla såg fram emot!

Luftdykningen bestod av dykning med AGA helmask och vanligt cyklop ner till 50 m djup. Vi fick utbildning i ”stråksökning” och ”rutsökning” för att kunna genomsöka t.ex. en hamn. Kommunikationen sköttes med hjälp av ”Ibsofon” (vid helmask) och linsignaler vid vanlig dykning. Vi hade två typer av dräkter vid luftdykning. En ”Poseidon” torrdräkt, som vi kunde väga av oss direkt med och en neopren våtdräkt. Då vi dök med våtdräkt använde vi Fenzyväst för avvägning.

Författaren under luftdykning.

Syrgasapparaten var ett slutet system bestående av ett kalkfilter på ryggen. En "lunga" fungerande både till avvägning och som "syrgas depå". På framsidan fanns 2 st. små tuber på 0,8 liter ren syrgas vardera och en "bypass ventil" för att pytsa i mera syrgas till "lungan". Kalkfiltret absorberade den koldioxid som fanns i utandningsluften och den syrgas som blev över gick tillbaka in i "lungan" igen via backventil. Det var väldigt viktigt att vara och en kontrollerade sin egen utrustning före dyk med tanke på rent kalk i filtret och att backventilerna fungerade. För om inte dessa fungerade fick man en förgiftning av koldioxid med kraftig huvudvärk som följd.

Syrgasdykning på Märsgarn. Här används våtdräkt och Fenzyväst som skymmer syrgasapparaten.

Lagerholm och Lt Färnström iklädda torrdräkter inför ubåtslussövn 1978.

Vid en av utslussningsövningarna från ubåt (Sjölejonet eller Sjöhästen) så hände just detta att en av oss fick koldioxid förgiftning. Han fick både huvudvärk och permissionsförbud närmaste helgen då han skulle hem. Själv lyckades jag med att glömma min sprängattrapp så jag gjorde Ceder sällskap på ön den helgen. Utslussningen utfördes i slussen upp igenom tornet. Vi var två stycken i tornet åt gången så det blev ganska trångt. Via en benledarmikrofon mot tinningen skötte jag kommunikationen med utslussningsledaren nere i ubåten, vid vår slussning (Valkonen och jag). Sedan skulle man sköta spakarna för "fyllning, länsning och luftavlopp". Vattnet steg in nerifrån i slussen och vid en bestämd nivå startade vi syrgas andning, vilket innebär att man drar tre djupa andetag med syrgas för att skölja ur kvävet ur lungorna. Om inte detta görs och man sedan dyker sig "tom" på syrgas så kommer man att bli medvetlös på den sista inandningen eftersom då kvävehalten blir för hög i säck och lungor. När trycket i slussen blivit lika högt som i vattnet utanför öppnades luckan och man drog sig upp genom tornet via lejdaren. Efter det var det att teckna ok framför periskopet på cirka 6m djup. Vi dök sedan vidare på kompass tills vi kom närmare strandlinjen då vi dök på djupkurvor. Det här var en solig dag mitt i sommaren och vår instruktion var att vi skulle ta oss in i

en speciell vik så långt som möjligt för att sedan resa oss upp och gå över till andra sidan av ön där vi blev upplockade av en båt. Det var en ganska lång vik med fin sandbotten och vi dök in till cirka 1 m djup. Inga bubblor syntes så ingen hade sett oss. Vi reste oss upp tog våra simfenor i händerna och gick förbi några som låg på stranden för att sola. Vi sa ingenting när vi gick upp genom skogen. Kan tänka mig att de blev överraskade, för att inte tala om ifall detta hade hänt några år senare efter incidenterna U137 och pådraget i Hårsfjärden!

Eftersom ren syrgas blir giftig vid djup överstigande 10m så var det inte tillåtet att dyka djupare än 8 m. Personer olika flytförmåga under vattnet, vilket innebar att man fann sitt eget "ideal djup". Jag låg gärna på cirka 3 m medan min dykkompanjon låg lite djupare. Dräkten var en typ torrdräkt av starkt material (gummi impregnerad väv), som vi kunde ta oss fram med också krypande i terräng. Den bestod av byxa och en överdel som överlappades av en gummigördel och den rullades ihop och tätades av ett "Pirellibälte". Syrgasutrustningen kunde vi transportera med oss i kajaken.

Navigationen under nattdyk utfördes med hjälp av kompass som hade självlysande färg och sedan var vi också tvungna att gå upp till ytan emellanåt för att göra observationer. Något som försvårade orienteringen under vattnet är att ljudvågorna i luft färdas med en hastighet av cirka 300m/sek och i vattnet med 1500m/sek. Detta gör att det inte går att bedöma ett avstånd på samma sätt som på land och man får förlita sig på erfarenheten av hur snabbt man simmar under vattnet, alltså hålla koll på klockan. Observationer på ytan innebar att man befann sig så lite som möjligt ovanför, lite av huvudet och cirka halva cyklopet.

Vi var också tvungna att lära oss en ny teknik att tömma cyklopet från vatten eftersom bubblorna kunde visa var vi fanns. Detta gick till på så vis att man "drog" in en mindre mängd vatten via näsan och sedan svalde det, kändes inte speciellt fräscht i bassängen under uttagningen i Karlskrona med en hel drös nyinryckta som simmade omkring ovanför oss...

I utbildningen ingick även att kunna "droppas" från helikopter i 30 knops hastighet från 10 meters höjd. En övning som vi inte behövde göra på grund av en tragisk dödsolycka något år tidigare då en värnpliktig landade på ryggen och krossade lungorna vid nerslaget i vattenytan. Vi fick hoppa från hopptornet på grannön Vitsgarn istället och rulla i från gummibåt i full fart.

Övning med fällning från gummibåt.

Författaren till höger med packning från Klepperkanoten.

De primära uppgifterna för attackdykarna var att söka föremål på botten, rensa förtöjningsplatser, förstöra sjömärken, radarstationer, fyrar och förråd samt att spana bakom fiendens linjer. Vår personliga vapenarsenal var kniv & K-pist (K-pisten fungerade även att dyka med och använda igen då man kom upp på land).

När vår utbildning var färdig och vi blev erkända som Attackdykare avslutades det med en slutövning som startade

i Västervik och avslutades norr om Norrtälje. Vi paddlade 70 km varje natt i 5 dygn, fick ut sjökorten kl.17 varje dag och satt i kajakerna 12-15 timmar varje natt. Maten förvarades i ryggsäckar som vi satt på när vi paddlade och under dagen gjorde vi bas på någon ö. Framme vid slutmålet skulle vi utföra olika uppdrag som B-styrka mot Kustjägarna, i form av olika typer av sabotage. Det var omväxlande väder under de 5 nätter vi paddlade. Regn, stiltje, stjärnklart, åska och ALLTID en motvind som startade på tidiga morgontimmarna när vi var som mest trötta. En härlig känsla var det i alla fall när vi hade gjort klart sista distansen och uppdraget.

Ja, det var lite om vad som ingick och kunde hända under utbildningen, omväxlande och intressant. En mycket bra sammanhållning i gruppen, alla trivdes med vad vi gjorde.

Mvh.
Per-Åke Karlsson
”Dykare 3A Karlsson”

Per-Åke Karlsson 1978

#

Episod från en uppvisning vid Wasavarvet den 10-11 september 1966.

Följande händelse var en del i ett större program anordnat av Marinen och Sjöhistoriska muséet där man också fick se en uppvisning av dykarbasen P.E. Fälting när han dök på 1600-talsvis i von Treilebens dykarklocka.

Undertecknade författare deltog i egenskap av Flottans attackdykare i ett överraskningsanfall, som kunde ha slutat snöpligt utan P.E. Fältings rådiga ingripande.

Nedan följer en ytterst måttligt redigerad mailväxling från undertecknad a-dyk Hans Forsman till det gamla a-dykgänget från kursen 1966-67 där undertecknad a-dyk Per-Henrik Engfeldt gör ett försök till justering-komplettering av händelseförloppet utifrån våra respektive minnen. Detta hände för 45 år sedan, vilket innebär att våra minnesbilder är både urvattnade och kanske aningens förvrängda vilket framgår av våra inte helt identiska versioner.

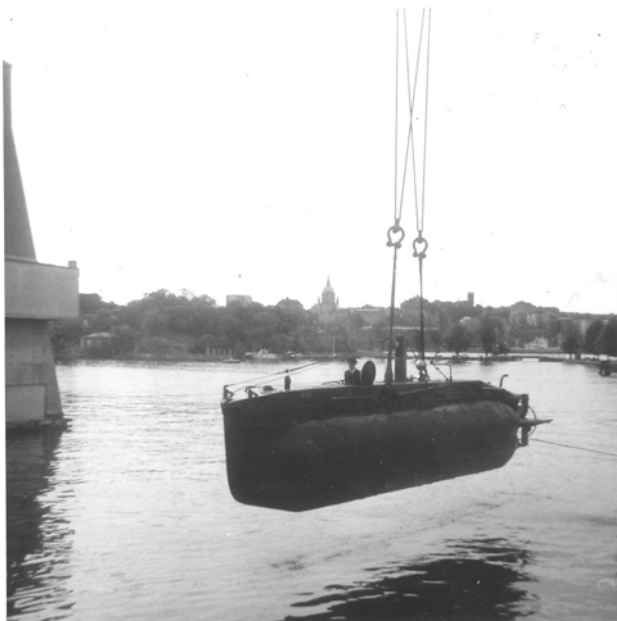
Mail från Hans Forsman till det gamla a-dykgänget från 1966-67 23 mars 2011

"Under promenaden tillbaks till spårvagnen utanför Skansen såg vi att det var marknadsdag med skärgården som tema och under promenaden utmed gamla örlogsverkstäderna såg jag SDHF:s ganska oansenliga entre.

Självklart "dök" jag in och riktigt gottade mig åt all dykmateriel som låg i de i och för sig ganska små lokalerna. En av grabbarna i lokalen kände igen Moses som hängde runt min hals och det blev mycket snack runt dykning. Kan det ha varit Örnhamnen jag pratade med? I vilket fall som helst så berättade jag om det tillfälle 1966 då Lundell och jag och Engfeldt gjorde en uppvisning invid kajområdet där gamla Belos låg förtöjd. Engfeldt och jag kom paddlande runt kajhörnet, Lundell öppnade eld med en m45b, varvid vi snabbt dök med avsikt att simma till den från Belos nedsänkta dykarklockan. I dykarklockan satt ingen mindre än Fälting vilken hamrade på klockans skrov för att vi skulle få en riktning att simma på i det synnerligen skitiga vattnet. Runt om på kajerna stod fullt med folk, kanske 1000-1500, bl.a. min farsa och väntade på att vi skulle "dyka upp". Dom fick vänta ett bra tag, det var nämligen omöjligt att avgöra var såväl dykarklocka som Fälting var någonstans, ljudvågorna for åt alla håll. Under tiden stod Lundell och pratade om attackdykarverksamheten, föredraget blev bra mycket längre än han tänkt sig. Uppvisningen avslutades med att vi simmade in i dykarklockan, vartefter den hissades till ytan och Engfeldt och jag och Fälting kunde kliva ur och motta folket jubel. När jag berättat denna historia flinade grabben jag pratade med och öppnade en sidodörr till bakgården, och där stod Belos dykarklocka! "

Mailsvar fr PH Engfeldt 2011-03-23

"Ang Hack-hacks berättelse får jag komplettera lite grann. Eftersom vi var förbereda på att bli beskjutna inför ögonen på stor folkmassa gjorde vi lite holywood-aktiga förberedelser. Vi paddlade in fullt a-dykturstade inkl kväveutsköljda syrgasapparater med cyklopen på och bitande på syrgasapparaternas munstycken. Sålunda paddlade vi in "intet ont anande" och vid första salvan gjordes synkroniserad vänsterroll (jfr JAS-roller) och dök rakt ned i det då svarta vattnet med kanoten guppandes upp och ned på ytan. Vi var instruerade hur vi skulle simma men trots stora cirklar nära botten vid sidan om Belos där dykarklockan skulle befinna sig, var det helt omöjligt att lokalisera den. Till slut hamnade vi under Lodbrok, ett jättelikt mudderverk med motorerna påslagna på tomgång med rejäla tryckvågor som pulserade kring oss. Det var nästa becks svart och någon body-lina hade vi inte. Så småningom dök vi upp bakom Belos - vi hade då varit borta mkt länge, tog av cyklop och munstycken, ropade till några besättningsmän som larmade dykarklockans besättning som gav förslaget att de skulle banka med en hammare på dykarklockans insida. Nu var det plötsligt möjligt att pejla in och lokalisera dess svarta skugga i det gråsvarta, dyiga vattnet"

Sedan hissades dykarklockan upp enl Forsmans mail ovan.

Efter upphissningen av dykarklockan kom finalen - när dvärgubåten Spiggen (som lurat på botten) hissades upp i luften av Belos kran och Löjtnant Björn Molin iförd paraduniform tittade upp från ubåtens lucka och gjorde honnör till de jublande åskådarna.

Uppvisningen genomfördes helt utan anmärkning på eftermiddagen och vid två tillfällen dagen efter.

Per-Henrik Engfeldt Hans "Hack-Hack" Forsman

Vad hände sen? Vi båda har fru, barn och barnbarn. PH bor i Lund och är delvis pensionerad psykiater - deltidsarbetar måttligt vid psykmott i Skövde. Hans (smeknamn Hack-Hack pga viss böjelse för k-pistsmatter och dubbla hoptejpade magasin) bor i Upplands Väsby och är pensionerad polis med SÄPO som huvudsaklig tidigare arbetsplats.

Per-Henrik Engfeldt och Hans "Hack-Hack" Forsman till höger i bild framför ubåtsräddningsklockan vid Dyktankhuset

Hans "Hack-Hack" Forsman berättar:

1963 gick jag till sjöss och i Hamburg var vi 3 man som sent på natten på tillbakaväg till M/S Bullerö såg en tatuerarstudio. Vi kastade sten på övervåningens fönster där ägaren bodde, vilket stod på en skylt till entrén, varvid han öppnade stället. Alla 3 tog samma motiv, "Sailors Grave", men tatuerade in eget namn i en slinga under denna text. Därefter ville jag ha en fullriggare på vänster arm, för fulla segel över havet men det blev aldrig av. De båda bilderna skulle då symbolisera liv och död till sjöss.

För några månader sedan 2011 slog det mig helt plötsligt vid åsynen av ett vykort av Moses, vilket står på mitt nattduksbord inramat. Varför inte göra en bild av denne på den "lediga" axeln innan man lägger näsan i vädret? Tatueringen gjordes i Upplands Väsby i mitten av augusti i år. En postpubertal önskedröm gick i uppfyllelse.

Vykortet, som ligger till grund för tatueringen, fick jag av resten av dykgänget, under värnplikten, när jag låg

på sjukhus i gulsot efter en orientering i "avlyst" område. Dvs våra befäl hade missat att området var olämpligt för orientering p.g.a. flertal gulsotsfall bland orienterarna.

#

Hyperbaric Treatment Technology

Hagelvädersgatan 5 • SE-418 34 Göteborg, Sweden • Tel +46 (0)31 54 98 00 • Fax +46 (0)31 54 98 10 • E-mail: info@htt.necton.se

#

Årsmöte 2012-05-12 i Lysekil.

Mer info på hemsidan www.sdhf.se fram på nyåret

#

Följande brev anlände till SDHF i oktober.

From: "Petr Klier Photography" <photoklier@gmail.com>
To: <eva.risnovska@post.cz>
Cc: <nrl@direct.ca>, <info@historical-diving.de>, <mlazcano@iweb.com.mx>, <info@sdhf.se>, <hdsru@mail.admiral.ru>, <vfo@nui.no>, <info@maninthesea.org>, <hds.france@wanadoo.fr>, <wachowski@kdp.pttk.pl>, <antiquediving@pdq.net>
Subject: Helmet diving calendar 2012
Date: Mon, 17 Oct 2011 13:34:26 +0200

Dear friends!

I would like to offer the unique photo calendar for the year 2012 recorded by one of the best Czech underwater photographers Petr Klier. This is the underwater pictures of divers in the historic diving suit with helmet. Images were taken with the latest Hasselblad camera.

Here are the technical parameters of the calendar: height: 50 cm, width: 61,2 cm paper weight: 170 gsm, binding: ring

Unit price: 19 EUR +price for the transport, depends on your destination.

The minimum subscription for sending calendars is 100 pieces.

Also: It is possible to buy one of the pictures from the calendar in these standard technical parameters: height: 75 cm, width: 100 cm, picture frame by Nielsen

Price : 439 EUR without the transport.

Another sizes of the pictures are: height:46 cm, width: 61 cm, price on request height: 34 cm, width: 45 cm, price on request

We expect your response to the calendar to the October 30. The separate images can be ordered at any time.

I believe that our offer is interesting for you and I look forward to further cooperation.

Thank you for your time and have a nice day.

Yours sincerely

Eva Risnovska (Petr Klier's manager)

e-mail: eva.risnovska@post.cz

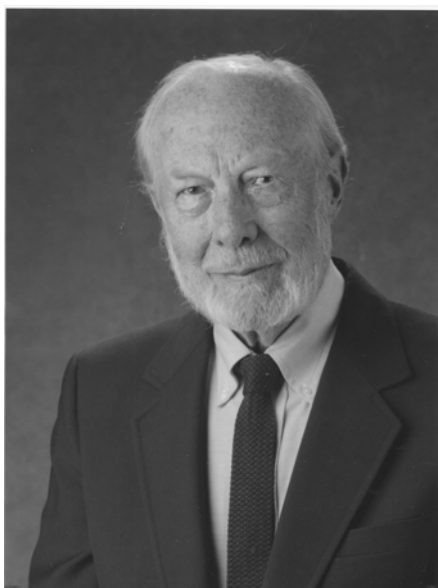
Två av de stora inom dykerimedicinen gick bort i år.

We Remember R.W. "Billy Bob" Hamilton
1930-2011

Bill var från början pilot och tjänstgjorde i Korea och Vietnam. Han sadlade om och arbetade från 1964 med måttndasykning, dekompressionsstabeller, nitrox och yrkesmedicinska frågor inom yrkesmässig dykning. Bill genomförde flera dykerimedicenska experiment tillsammans med svenska kollegor. Bill var känd bland tech-dykare som expert på gasblandningar och dekompressionstabeller. Bill var verksam som konsult fram till sin död 81 år gammal och deltog så sent som i augusti 2011 med föredrag i EUBS-konferensen i Gdansk.

#

Dr. Lambertsen, UMS Founding Father Passes Away at 94

The Undersea & Hyperbaric Medical Society is sad to inform you that Dr. Christian Lambertsen, MD has passed away at the age of 94. He was one of the six individuals responsible for forming, the then, Undersea Medical Society on April 10, 1967. Dr. Lambertsen, as the only

civilian, as the other were all US Navy Officers, was given the job of writing its constitution and was a member of the first Executive Committee. The first annual meeting of the Society followed on May 8, 1968 with 88 charter members. There are few who will not have known Chris Lambertsen in the first 30 years of the Society.

#

**SVENSK BRAND
& DYKTEKNIK**
www.branddyk.se

Särtryck från finska dykhistoriska sällskapets nyhetsbrev, Dec 2011.

Suomen Sukellushistoriallinen Yhdistys, SSHY Finnish Diving Historical Society, FDHS

Finnish Diving Historical Society is a new society, only a few years old. But we have had diving historical activities for many years. We have had many peoples, who have been interested in old diving and the history of diving.

Here are some examples during the years. All the articles have been published in the Finnish dive magazine Sukeltajan Maailma, Diver's World.

Old pumps and Harri Jylhä (year 2005)

Harri Jylhä is one of not so many active people round the old diving equipments. He has several pumps and complete helmets and suits. One of his biggest and most valuable works is the renovation of three old pumps. During many years he has taken apart the pumps and after very careful cleaning and repairing he has combined them and now these pumps are like new.

The Wooden Helmet (year 2006)

People, who are interested in Diving History often visit in Stockholm. There are the Vasa – Museum, the Maritime Museum and Dyk Tankhus, of course. These are good and interesting places to visit and they are near and easy to reach from Helsinki and Turku. It was in the year 2006, when we were in Stockholm and Dyk Tankhus. There were the Wooden Helmet of Ekholm brothers. They were young boys about 12 –15 years. They lived in Stockholm, but during the summers they were by the lake of Tisnare, inland of Sweden. The lake was and still is very clear, so the visibility is very good. The boys wanted to see, what kind of world is under the surface. They had read books of William Beebe and his dives with the open helmet. So they got an idea to make their own open helmet. They did not have the possibility to make it of iron, so the made it of wood.

When we (Harri Jylhä) made the copy of the helmet, we had the same problem as the Ekholm brothers. To get the helmet under the water it needs much of weight. It was easy to resolve the problem, because we had lead.

The Ekholm brothers did not have lead, so they took apart a bench, because they needed the headpieces of the bench. Those were made of cast iron and were heavy enough. They fastened the headpieces on both

sides of the helmet and could now to dive. How deep? They said in the article (year 1944) that it was not safe to dive deeper than 15 metres.

Antiquity in the Diving World and Mikko Nieminen (year 2007)

There are not so much diving antiquity in Finland. In different museums there are single helmets and suits and pumps. But we do not

have collections. We know that there are old equipment, the owners of wich are old professional divers, but not any museum has not interest to get or buy these.

So we have a dream???

It was in the springtime 2007, that we heard that Mikko Nieminen, a professional diver who is interested in diving history had bought a part of old diving equipment from a factory and hydroelectric plant.

We visited Mikko in the summer to see, what he has got. He did not have only a helmet and suit. He had all the equipment that the diver needs, including the socks and the woollen cap.

Searching a Finnish helmet (year 2008)

There is a model of the helmet, which has been made in Finland. The old professional divers call it “Raumalainen”, made in Rauma. Rauma is a little town on the west coast of

Finland, about 100 kilometres from Turku.

The helmet is like Siebe Gorman, but it is not Siebe. An old professional diver has told, that

he remembers, when he was working in the Port of Rauma a man came and he wanted to take measures of his Siebe helmet.

So we write an article in a newspaper, which is issued in Rauma, but without any result.

After that we have visited the archive of GW Sohlberg in Helsinki, because there was an article in the newspaper year 1948 of a helmet made by a tinker of GW Sohlberg. GWS still makes all kinds of tins. Mikko Nieminen, mentioned earlier, has made a lot of work for this helmet

Must be show, if you want to tell, what is old diving (year 2009)

The town of Mikkeli is far away from Turku or Turku is far away from Mikkeli. They arranged near Mikkeli a show of diving and diving history too and they wanted to have to their show the pump, suit and helmet and the diver of course with the equipments, too. So

we have to go.

In Puumala there was a big celebration and many people. And they were very curious to see how to dive with the helmet and pump. Of course we had the wooden helmet with us, too.

The Day of Diving (year 2010)

In Finland we have many times discussed, that we must have a special day for diving. And we meant that this day must be the day

for all the diving, not only for recreational diving.

In January year 2010 we were in Stockholm again. In Dyk Tankhus there was the copy of the diving bell of Treileben. It was made in year 1961 when Swedes were lifting the Vasa –ship and they dived with the bell down to the wreck. So, we got a big IDEA. We borrow the bell and we organize the Day of Diving round the bell in Turku in the spring.

We have the know how to organize the system, because we have had many times

AWARE –cleaning up the Aura river. So we know the place in the middle of the Turku. We know all the arrangements. The only problem was, where to store the Bell before and after the Day of Diving. We asked Jaakko Tikka, the managing director of Forum Marinum, if it is possible to store the Bell there. It was OK, but why not to organize the whole the show in Forum Marinum? It was easy to change the place.

So, the first Day of Diving ever organized in Finland was in Turku at the beginning of May.

Before all the organizations we had to establish a new Society, Finnish Diving Historical Society.

Visiting other countries

In spite of that we do not have the Society, we have visited in Stockholm, Lysekil and Ebeltoft with Harri Jylhä's Siebe-Gorman diving apparatus and Wooden helmet.

The Diving Bell (year 2011)

The first Day of Diving was very good and in the autumn year 2010 we have to begin to think next year and the day of Diving.

The first idea was to get the copy of the oldest diving suit in the world from the Museum of Raahe to Turku and dive with the suit.

The second idea was to make a diving bell of our own and dive with it in the Aura River.

The Bell

The models of the diving bells are many, but about the little bell of Mårten Triewald there was much knowledge. Thanks to Michael Fardell.

To make the diving bell is easy if there is money. But we did not have money, not one euro. So we had to make a plan, how and where and who could help us. It was not very difficult to find people who are interested in diving history.

The students of the Adults Education Centre in Turku made the hull of the Bell. The hull was made of 8 mm iron. We knew that the original bell of Mårten Triewald was made of copper, but we did not even dream of a copper hull.

We thought, that the hull was the biggest work of the bell. It was not. After the hull was

ready began the work.

The bulb of the bell was difficult, because it must be made of one piece. At last we got the factory of Halikko Works to make the bulb. In Halikko Works they make big bulbs for big

tanks, diameters of several meters. What we needed was a bulb, which diameter would be 460 mm and the deep about 15 mm. In Halikko Works they said that the diameter is OK, but they were sceptical if they could make the deep of the bulb 15 mm, may be only 12 mm. When the bulb was ready the deep was 14,5 mm.

Another problem was those four balls hanging outside the Bell. These were not ready anywhere, not even junkyards. We tried to find a foundry to cast them, but everyone wants to get much money. At last we found in Halikko a foundry and the owner promised to cast the four balls and the price was only 80 euros. It was very interesting to watch how these balls were casting.

Another casting was to make more weights to the bell. The volume of the Bell is more than 700 litres. The weight of the hull is about 200

kg, the four balls 120 kg. The level where the diver stands weights about 120 kg. So we needed about 300 kg more weight to get the Bell under the water. We got 300 kg lead, but we had to cast the weights ourselves.

First Harri Jylhä made the cast and then Taneli Poranen and Jouko Moisala casted the weights. It was hard, hot and dangerous work. The windows of the Bell were made and installed by Harri Jylhä.

Paintings were not a problem, because we thought to do the paintings ourselves. But then we met an owner of the painting business and he promised us to sandblast everything and paint everything if we only had the paint.

The First dive

The Day of Diving was 2.6.2011. The Bell was ready for her first dive on Tuesday evening 31.5. It was a very exciting moment, when the Bell for the first time was ready to be put down in the River Aura. Was the Bell too heavy and would sink down under the water? No it was not, but we had more lead and 80 kg more weight and the Bell was under the brown waters of the River Aura.

The Day of Diving year 2011

Last year the Day of Diving was at the beginning of May. It was clearly too early, because so early in the spring the weather is always cold and rainy and windy.

So we decided together with Forum Marinum to change the Day to the beginning of June.

In Forum Marinum the first week of June is the Opening Week of the River Harbour, too. The Day of Diving gets one day to show to the people of the Turku town both old and today diving.

In the main role of the Day was of course the Bell and diving with Siebe-Gorman apparatus. There was also a new model of the wooden helmet. Björn W Kahrs from Norway suggested that the name of the Bell could be Mårten after the inventor Mårten Triewald. The ladies Paulsen

and Kahrs baptised the Bell and now we call it only Mårten.

The Day of Diving year 2012

The International Diving Historical Event took place in Stockholm at the end of May. There we made a promise to organize the International Diving Historical Event 2012 in Finland and Turku.

The Event will be during the weekend 8. – 10.6. 2012.

Our vision of the Day:

First of all, we hope, that we get visitors and participants from many countries and Societies.

We welcome you all warmly!

Friday 8.6.2012

We think, that may be, it might be wise, that the participants will come to Turku by ferry from Stockholm with departure from Stockholm on Thursday evening. This will allow us to have some lectures on Friday, and time enough to visit Forum Marinum in the afternoon.

In the evening we “Get together”.

Saturday 9.6.2012

Saturday contains every diving, that all of us want to show to the public. We have a crane and cage, so the diving's are easy to do. “Blac tie” dinner in the evening

Sunday 10.6.2012

On Sunday we go to Taivassalo, Hilloinen.

There is an open main. The water is clear and there everyone can dive with the equipments of other visitors. We take our Mårten there, so everyone has a possibility to dive with it. The place is very good for all kind of diving, but at that time the water is too cold for swimming or snorkelling without a diving suit.

What do you think about the program?

We plan to book hotel rooms for all who want on board S/S Bore. It is an old steamship, which is located just near to Forum Marinum. The price is 55-euros/ person/night.

We do not know yet, what is the participate price, but we try to get it so low as possible.

What we hope?

We hope that you will write to us, and tell what you think about the program, if are you coming, how many you are and what kind of equipment you have with you to dive in at the Event on Saturday. Do you want to get a stand to exhibit you equipment? If you think, that on Friday we can have some lections, do you have suggestions?

And to the last:!!!

We really welcome you all warmly to Turku and to International Diving Event 2012

With Best Regards

Jouko Moisala
Finish Diving Historical Society
Chairman

Contact us

Jouko Moisala
Finish Diving Historical Society
Myllärinkuja 10
FI-21280 Raisio
Finland

Email sshy@kolumbus.fi

#

**SVENSKA
SPORTDYKARFÖRBUNDET**

Idrottens Hus, 123 87 Farsta, tel 08-605 63 75, fax 08-605 63 72

#

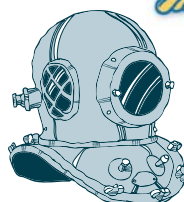
HYDROCOSMOS
DIVING ■ CONSULTING ■ ENGINEERING

#

Yrkesdykarskolan i Göteborg

Professionell IDSA dykarskola som utbildar enligt Försvarsmakten och IDSA till samtliga certifikatsnivåer

Dykarskolan där alla skall växa

Från Norsk Dykkehistorisk Nyhetsbrev nummer 1, Oktober 2011.

Dykkehistorisk nyhetsbrev

„Fra Norsk Dykkehistorisk Forening

Årgang 1 2011

Oktober

Finnes nye "gamle" Tryewaldklokke

Det ser ut for at vi kan få problemer med å få utgitt et nytt nummer av Dykkenytt. Dette kommer til å bli et stort savn for oss, men dere medlemmer fortjener å bli hold orientert om hva som skjer på det dykkehistoriske området både her hjemme og ute i verden.

Dette nyhetsbrevet skal

Nytt informasjonsforum

fungere som et supplement til hjemmesidene. Begge deler er avhengig av innspill fra dere. Har dere kommet over, eller har eget, gammelt utstyr, bøker, brosjyrer, prislistor som kan være av interesse for medlemmene så kopier det til oss. Vi vil publisere det hvis det er passende.

Nyhetsbrevet vil komme ut med ujevne mellomrom, men tre fire ganger i året. Denne gangen forteller vi om to kommende arrangementer med dykkerinteresse. Vi har blitt utgitt en del dykkehistoriske bøker de senere årene. De fleste har hatt med nordsjødykkingen å gjøre, men den siste til-

veksten er om hjelmdykking. Knut-Erik Haugen har skrevet en bok om faren og hans egne erfaringer fra hjelmdykking og froskemannsvirksomhet. Mye spennende lesing, men og litt om problemene dykkerne har hatt med NAV.

Vi nærmer oss 540 gjenstander, bøker, filmer, plakater osv. i samlingene våre. Bl.a. en amerikansk dykkpumpe med historien om dykkeren som brukte den. Denne historien vil bli publisert i et senere nyhetsblad når redaktøren har fått mer erfaring med publiseringsprogrammet.

Så nå venter jeg på innspill

Saker av interesse:

- NYTT INFORMASJONS-FORUM
- DYKKESEMINAR I BERGEN
- DYKKEFAGLIG JULETREFF I OSLO
- FRA VÅR DYKKE-HISTORISKE SAMLING
- 55 ÅR SIDEN REKORD-DYKKET TIL 600 FOT I ØSTERFJORDEN
- NY BOK OM HJELM-DYKKING

55 år siden rekorddykket til 600 fot nær Bergen.

I anledning at det under Dykkeseminalet for 5 år siden ble avduket plakett for å minnes George Wookey's historiske dykk 50 år tidligere, foretok foreningens styre inspeksjon på Garnes. Plaketten henger like fint som da den var ny og området er nå åpent, slik at det ikke lenger er nødvendig å låne nøkkel for å besøke stedet, (Haggardsvika på Google) som bare er et par minutters avstikker langs Fv276 fra E16 (avkjøring like sør for Arnanipatunnelen)

Nytt fra foreningen

Inngangen til det nye dykkemuseet i Gosport nær Portsmouth i England.

Her kommer nummer to av vårt elektroniske medlemsblad. Det har ikke kommet inn forslag til navn på bladet. Muntlig har jeg fått "Dykkebulletinen". Foreløpig har vi havnet på medlemsbrev.

Ellers har redaktøren hatt gleden av å være på dykkeseminar i Bergen 16. og 17. november for å verve medlemmer i pausene mellom en mengde interessante foredrag fra dykkingens verden, men ikke så mye dykkehistorie. Da var det noe mer matnyttig sett med dykkehistoriske øyne det dykkefaglige juletreffet i Oslo den 25. november.

Dykkingens historie i Norge ble presentert på The Historical Diving Conference arrangert av The Historical Diving Society i Poole i England den 29. oktober. Her var det og foredrag om pa-

tentsøknader i USA på dykkerutstyr fra patentkontoret ble opprettet og til rundt 1850-tallet. Et foredrag om John Scott Haldane, dekompresjonstabellens far. En utrolig interessant personlighet. Et foredrag var om historien til dykking i det britiske forsvaret.

Dette brevet er i hovedsak viet historien til en norsk dykker, Oluf (Gus) Markusen i USA rundt forrige århundreskiftet. Knyttet til denne historien er dykkepumpen han brukte. Den er nå i foreningens samling av dykkehistoriske gjenstander. Den nye boken om hjelmdykking av Knut-Erik Haugen er og kommet med i samlingen.

Dykkehistorisk tur til England våren 2012?

I dagene 28. – 30. april planlegger vi tur til Portsmouth og området rundt. Her er det kommet nytt dykkemuseum, vel verd et besøk. Ubåtmuseet hvor miniubåten står utstilt som to ganger angrep Bergen havn under krigen.

Så er det marinebasen med HMS "Victory" admiral Nelsons flaggskip, HMS "Warrior" det første dampdrevne krigsskip, "Mary Rose" som sank på 1500-tallet og ble hevet rundt 1970. Der er og et par andre severdigheter i nærområdet.

Bl.a. Winchester Cathedral som ble reddet fra sammenrasing av en dykker. Arbeidet ble avsluttet i 1912.

Vi planlegger selve besøket i Portsmouth. Dere må ordne reisen frem og tilbake på egen hånd. Vi vil komme tilbake til hotell etc. senere.

Ikke bindende påmelding for Englandstur til: bwkahrs@online.no

Ansvarlig for dette medlemsbrevet var Bjørn W. Kahrs

Våra guldspansorer:

IBSOPHONE

MAXIMATOR®

INGENJÖRSFIRMA CURT NYBERG AB

Tele, Gotland. 0498-29 77 00
Tele, Stockholm. 08-747 00 05

E-post. info@curt-nyberg.se
Web. www.curt-nyberg.se

På sortimentet finns bla.:

- *Högtryckskompressorer
- *Ventiler & ventilsystem
- *Service & reservdelar
- *Lyftsäckar
- *Gasbostrar
- *Filter & avskiljare
- *Fyllningsramper
- *Dyktelefoner

#

Aleris

FLYG- OCH DYKMEDICIN

#

INTERSPIRO

Box 10060 S-181 10 LIDINGÖ, SWEDEN

Tel: (+46) 8 636 51 00

Fax: (+46) 8 765 48 53

#

RATTAR, SPÅKAR OCH VRED ABSOLUT FÖRBJUDNA

Vår idé är enkel, du koncentrerar dig på upplevelsen så ser vi till att utrustningen fungerar - utan din inblandning.

Xstream Dive exempelvis har inte en enda ratt eller spak som du skall vrida på för att den skall fungera. Optimal funktion oavsett djup är inbyggt redan från början - varför krångla till det?

Framtida evenemang:

Resa med Norsk Dykkehistorisk Forening

Till Portsmouth april 28 – 30, 2011. Man avser besöka dykerihistoriskt museum, museiubåt, ”Warrier” och ”Mary Rose”. Mer text inne i tidningen.

#

Årsmöte i Lysekil 12 maj, 2012

Tid: Lördag 12

Separat kallelse kommer i samband med kallelse till årsmöte. SDHF välkomnar nya och gamla medlemmar samt medlemmarna i ubåtsklubbarna i Sverige. Separat kallelse per post till alla medlemmar. Övriga finner info på www.sdhf.se

#

Dykerihistoriskt möte i Åbo

Tid: Lördag – söndag, 8 - 10 juni 2012. Mer info inne i tidningen